

Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen

Er beteckning: S2021/07285

Länsstyrelsen Västra Götaland yttrar sig över Socialdepartementets utkast till lagrådsremiss *Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen*.

Länsstyrelsen Västra Götaland tillstyrker, med viss reservation, förslaget och väljer att resonera kring vissa utvalda delar.

Länsstyrelsens bedömning är att myndigheter bör möjliggöra processer som tillgodoser rätten för den enskilde att definiera sin egen könstillhörighet. Tidigare utredning visar att transpersoners livsvillkor och rättigheter behöver stärkas i Sverige¹. Genom att göra processer enklare, så som korrigering av juridiskt kön i folkbokföringen, stärks transpersoners rättigheter.

Länsstyrelsen framhåller även vikten av ett barnperspektiv samt att det är positivt att förslaget tar hänsyn till Europakonventionen om skydd mot de mänskliga rättigheterna (EKMR) artikel 8 och 14.

Synpunkter på lagrådsremissens förslag

8 En ny lag om ändring av det kön som framgår i folkbokföringen

8.1 Behovet av en ny lag, lagens namn och lagens tillämpningsområde

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om en ny lag som gör det möjligt för den enskilde individen att korrigera juridiskt kön i folkbokföringen.

Länsstyrelsen vill påtala möjligheten att utreda om ett tredje alternativ till könskategorierna i folkbokföringslagen ska införas. Detta för att ickebinära och individer vars könsidentitet är annan än kategorierna kvinna och man också ska kunna korrigera juridiskt kön i folkbokföringen.

¹ Se vidare *Transpersoner i Sverige – Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor*, SOU 2017:92

8.4 Ansökningar som avser barn

Länsstyrelsen vill betona vikten av ett barnperspektiv samt barnets rätt till sin egen identitet. Betydelsen av självidentifikation i förslaget är därför positivt.

När det gäller åldersgränsen för ansökan enligt utkastets förslag anser vi att en tydligare barnkonsekvensanalys med fokus på konsekvenserna av att inte införa en åldersgräns på 15 år, så som i Norge, bör genomföras. Vi vill påminna om Europakommissionens jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer där kommissionen fastslår målsättningen att varje hbtqi-person i EU ska vara trygg, ha lika möjligheter att fullt ut delta i samhällslivet och därigenom utveckla sin fulla potential. I det här fallet blir därför åldersgränsen ett hinder.

Länsstyrelsen ser även att den konflikt som kan uppstå, när den ena vårdnadshavaren motsätter sig barnets önskan att gå vidare med ansökan till Skatteverket, behöver analyseras. I förslaget hänvisas det till föräldrabalken (6 kap. 2 §). En tydligare barnkonsekvensanalys behöver genomföras för att analysera konsekvenserna av vad det kan innebära för barn som har en vårdnadshavare som motsätter sig en ansökan.

Vi anser även att det är viktigt att det finns ett utformat föräldrastöd där föräldrar kan få möjlighet att få hjälp i att fatta beslut för barnets bästa.

Slutligen vill vi framhäva vikten av barnkonventionen, främst artikel 2, 3, 6 och 12. Utifrån den bedömer vi därför att förslaget kan ha en positiv inverkan på barn och vuxnas liv som vill korrigera sitt juridiska kön i folkbokföringen.

8.14 Innebörd av ändring och behovet av följdändringar

Länsstyrelsen efterfrågar en ytterligare analys av vad lagförslaget innebär i praktiken för olika aktörer och den enskilde individen, hur intresseavvägningar konkret ska göras i enskilda fall och om lagförslaget kan innebära risk för diskriminering mot transpersoner i vardagliga situationer. Ansvar för utfallet av lagen behöver ligga på samhällsnivå. Utan vägledande principer för hur vardagliga situationer ska hanteras finns en risk att ansvaret istället läggs på den enskilde individen.

11 Konsekvenser

Länsstyrelsen delar till viss del utkastet analys av lagförändringarnas konsekvenser för jämställdheten. Länsstyrelsen instämmer i att den nya könstillhörighetslagen inte kommer att ha negativa konsekvenser för jämställdheten i stort eller för möjligheten att genomföra ett verkningsfullt jämställdhetsarbete. Länsstyrelsen vill framhålla vikten av transinkluderande jämställdhetsarbete. Med hjälp av att analysera fler kategorier än enbart kön blir jämställdhetspolitiska analyser mer träffsäkra och leder till att rätt saker prioriteras.

Länsstyrelsen efterfrågar däremot en tydligare könskonsekvens- och maktanalys i avsnittet. För att förstå vilka utfall lagförslagen har på jämställdheten måste kvinnor och mäns olika tillgång till makt i samhället synliggöras.

Slutligen vill vi nämna behovet av statistik kring transpersoners levda erfarenheter, livsvillkor och hälsa. I en rapport från Folkhälsomyndigheten lyfts behovet att följa upp hälsan över tid hos gruppen transpersoner². Statistik kring hälsa för personer

² *Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner* (2015), Folkhälsomyndigheten.

som har korrigerat juridiskt kön i folkbokföringen skulle kunna göra det möjligt att följa livsvillkoren hos gruppen över tid. Möjligheten att införa en tredje könskategori i folkbokföringen skulle kunna bidra till att erhålla statistik om livsvillkoren för gruppen ickebinära.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf länsöverdirektören Magnus Peterson med utvecklaren Diana Lugero som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Lena Malm, enhetschefen Annika Lidström och jämställdhetsutvecklaren Carolina Martinsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia

erika.borgny@regeringskansliet.se

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.